

**Fra:** Gunnar Winther <gunnar.winther@sikirken.no>  
**Sendt:** 16. juni 2017 14:51  
**Til:** KR-Postmottak  
**Emne:** Høringssvar fra Sør-Innherad kirkelige fellesråd: Forslag til nye regler for valg av menighetsråd, bispedømmeråd og Kirkemøtet

Vi viser til innvilget utsettelse på frist for høringssvar til 16.6.2017 (deres ref 17/02759-28).

Nedenfor følger høringssvaret fra Sør-Innherad kirkelige fellesråd jamfør vedtak i sak *SIKF 15/17 Høring: Forslag til nye regler for valg av menighetsråd, bispedømmeråd og Kirkemøtet i fellesrådets møte 15.6.2017*:

### Direkte valg eller indirekte valg

Sør-Innherad kirkelige fellesråd vil anføre følgende prinsipielle og praktiske innvendinger mot en indirekte valgomgang:

- Det er et nedfelt demokratisk prinsipp at hver enkelt velger skal ha én stemme ved valg. Benytter man en kombinasjon av direkte valg og indirekte valg, får de nyvalgte medlemmene av menighetsrådene sjansen til å stemme på nytt i et valg de allerede har deltatt i på lik linje med alle andre kirkemedlemmer. Dette gjør ordningen med en kombinasjon av direkte og indirekte valg prinsipielt uryddig sett fra et demokratisk ståsted.
- Ved en kombinasjon av direkte og indirekte valgomgang, vil det endelige valgresultatet ikke foreligge før 3 måneder etter selve valgdagen. Dette er en betydelig kommunikasjonsutfordring for Den norske kirke i en situasjon der interessen for kirkelige valg er betydelig større enn den var tidligere. I bispedømmer med kun direkte valg i 2015, var valgresultatet for bispedømmeråd/Kirkemøtet klart allerede få dager etter valgdagen i midten av september.
- I en situasjon med flere valglister, vil et kombinasjonsvalg med direkte og indirekte valgomgang i betydelig grad svekke muligheten for mindretallsrepresentasjon.
- Ved en ordning med en indirekte valgomgang, vil en av de første oppgavene til et nyvalgt menighetsråd om høsten bli å gjennomføre valg. Sør-Innherad kirkelige fellesråd mener at dette ikke er riktig ressursbruk i en situasjon der de fleste menighetsrådsmedlemmer er nye.

I høringssnotatet står det at noen vil kunne hevde at ordningen med en indirekte valgomgang kan bidra til en klarere sammenheng mellom bispedømmeråd, Kirkemøtet og menighetsrådene. Sør-Innherad kirkelige fellesråd mener at en slik sammenheng i mye større grad avhenger av hvem som faktisk står på de enkelte valglister ved kirkevalget. Derfor vil det være gjennom nominasjonsprosessene for selvstendige lister at man best sikrer kandidater med solid bakgrunn fra rådsarbeid lokalt, mye mer enn gjennom en

indirekte valgomgang der det stemmes på de samme listene som i den direkte valgomgangen.

Sør-Innherad kirkelige fellesråd ber med basis i dette om at Kirkemøtet 2018 vedtar å fjerne muligheten for en indirekte valgomgang fra valgordningen.

#### Flertalls- og forholdstallsvalg

Kirkelovens § 23 med forarbeider sier at Kirkemøtet er pålagt å ha en ordning hvor det er mulighet for å stille flere lister. Dette hadde Kirkemøtet selv åpnet for allerede ved behandling av valgreglene i 2013 og 2014, og dette er etterpå altså stadfestet ved lov.

Åpningen for å stille flere lister førte til at det ved kirkevalget 2015 ble stilt to lister i 9 av 11 bispedømmer, blant dem Nidaros. Dette gjennom at organisasjonen Åpen folkekirke stilte liste som et alternativ til Nominasjonskomitéens liste. Det nærliggende å tro at det ved Kirkevalget i 2019 vil foreligge alternative lister i alle 11 bispedømmer.

Evalueringene fra Kirkevalget 2015 pekte på at det ulike utgangspunktet til Nominasjonskomiteens lister og Åpen folkekirkes lister skapte en asymmetrisk situasjon. Dette følte sannsynligvis sterkest for dem som sto på Nominasjonskomitéens liste, siden de ikke hadde et felles program å fronte. De sto på Nominasjonskomitéens liste som enkeltpersoner med veldig ulike kirkepolitiske utgangspunkt. Åpen folkekirkes kandidater hadde derimot et felles valgprogram bak seg, og hadde også en organisasjon som kunne kommunisere enhetlig overfor blant annet media.

Sør-Innherad kirkelige fellesråd ber med basis i det ovennevnte Kirkemøtet 2018 om å vedta en valgordning som har flere selvstendige lister som det grunnleggende utgangspunktet. Dette sammenfaller med modell 3 og 4 i høringsnotatet (ordning med en intensjonsfrist og en listefrist for selvstendige lister). Dette vil gi tydelige valgalternativ for velgerne og trygghet for den enkelte kandidat, samtidig som det motiverer til å stille alternative lister. For en situasjon hvor det eventuelt ikke stilles selvstendige lister ved kirkevalget, vil en sikkerhetsventil være at det kan settes ned en nominasjonskomité på bispedømmenivå i etterkant av listefrist for selvstendige lister.

#### Tilskuddsordninger knyttet til kirkevalget

Ved Kirkevalget 2015 var det ikke en sentral tilskuddsordning som ga støtte til listene som stilte til valg, men valgrådene i 6 ulike bispedømmer (inkludert Nidaros) ga samlet kr 250.000 som ble likt fordelt på Nominasjonskomitéens lister og Åpen folkekirkes lister.

Sør-Innherad kirkelige fellesråd anbefaler at det arbeides fram tilskuddsordninger for nomineringsgrupper/organisasjoner i tråd med de forslag som ligger i høringsnotatet fra Kirkerådet. En klar forutsetning for dette må imidlertid være at Stortinget bevilger midler til gjennomføring av Kirkevalget 2019 i tråd med tidligere kirkevalg. Blir det stilt vesentlig mindre midler til disposisjon enn tidligere, bør tildelte midler til valg først prioriteres for selve valg gjennomføringen. Dette må selvsagt inkludere valgstøtte til fellesrådene.

### Personvalgeregler

Det er i høringsnotatet foreslått ulike alternativer for personstemmer, strykninger, personvalgeregler internt på listene og stemmetillegg (forhåndkumulering). Det er vanskelig å se konsekvensene av de ulike alternativene. Sør-Innherad kirkelige fellesråd vil derfor peke på behovet for å holde valgordningen så enkel og ubyråkratisk som mulig. Dagens ordning med tre tilleggs-stemmer gir velgerne en positiv mulighet til å prioritere. Dette bør være tilstrekkelig, og man åpner ikke opp for «strykaksjoner» som lett kan bli negativt ladet.

Med vennlig hilsen

Gunnar Winther  
kirkeverge  
Mobil: +47 46 78 17 67  
e-post: [gunnar.winther@sikirken.no](mailto:gunnar.winther@sikirken.no)



**DEN NORSKE KIRKE**

Sør-Innherad kirkelige fellesråd  
Kirkekontoret, Rådhuset  
7600 Levanger